Slezská univerzita v Opavě

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Inštitut tvůrčí fotografie

ZA OPONOU

Teoretická bakalárska práca

Opava 2025

Mgr. Peter Lančarič, PhD.

Opava 2025

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA
FILOZOFICKO-PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA V OPAVĚ

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2024/2025

Zadávající ústav: Institut tvůrčí fotografie

Student: Peter Lančarič

UČO: 64402

Program: Tvůrčí fotografie

Téma práce: Za oponou

Téma práce anglicky: Behind the curtain

Zadání: Cieľom praktickej bakalárskej práce je vytvoriť autorský súbor inscenovaných fotografií, ktoré vizualizujú motívy snov, potlačených túžob a vnútorných konfliktov. Projekt *Za oponou* využíva symbolický vizuálny jazyk fotografie na stieranie hraníc medzi vedomím a nevedomím.

Literatura:

Vedoucí práce: MgA. Dita Pepe, Ph.D.

Datum zadání práce: 17. 6. 2025

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

ABSTRAKT

Fotografická séria *Za oponou* vizualizuje proces symbolickej komunikácie medzi vedomím a nevedomím prostredníctvom inscenovanej fotografie. Vychádza z predpokladu, že nevedomie je zdrojom väčšiny našich myšlienok, pocitov a činov, a že sny predstavujú kľúčový kanál, ktorým k nám táto nevedomá rovina prehovára. Pomocou obrazov preberaných zo snov a predstavivosti vzniká vizuálna mozaika, ktorá tematizuje vnútorné konflikty, túžby a dynamiky psychiky. Proces inscenovania snov je možné vnímať ako akt individuácie – hľadania celistvosti vlastného Ja – a ako spôsob aktívnej imaginácie, ktorá sprostredkúva dialóg medzi dvoma úrovňami vedomia. Série fotografií neponúkajú lineárny výklad, ale vytvárajú samostatné symbolické výjavy, ktoré pôsobia ako divadelné scény zo sveta nevedomia.

Kľúčové slová:
nevedomie, symbolická komunikácia,
sny, inscenovaná fotografia, individuácia,
aktívna imaginácia, vizuálna psychológia,
introspekcia, symboly, vedomie

ABSTRACT

The photographic series *Behind the Curtain* visualizes the process of symbolic communication between the conscious and the unconscious through staged photography. It is based on the premise that the unconscious is the source of most of our thoughts, feelings, and actions, and that dreams represent a key channel through which this unconscious layer speaks to us. Using images drawn from dreams and imagination, a visual mosaic emerges, thematizing inner conflicts, desires, and psychic dynamics. The process of staging dreams can be seen as an act of individuation – a search for the wholeness of the self – and as a form of active imagination that facilitates dialogue between two levels of consciousness. The photographic series does not offer a linear narrative but creates distinct symbolic scenes that function like theatrical moments from the world of the unconscious.

Keywords:
unconscious, symbolic communication,
dreams, staged photography, individuation,
active imagination, visual psychology,
introspection, symbols, consciousnesse

Za oponou, Peter Lančarič, 2025

24. marec 2023 — 2024

21. júl 2023 — 2025

5. máj 2023 — 2023

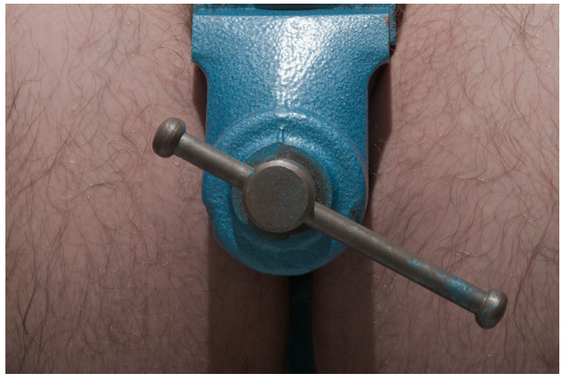

11. október 2022 — autoportrét 2023

6. august 2023 — 2024

28. január 2024 — autoportrét 2025

5. november 2022 — autoportrét 2025

5. október 2022 — 2024

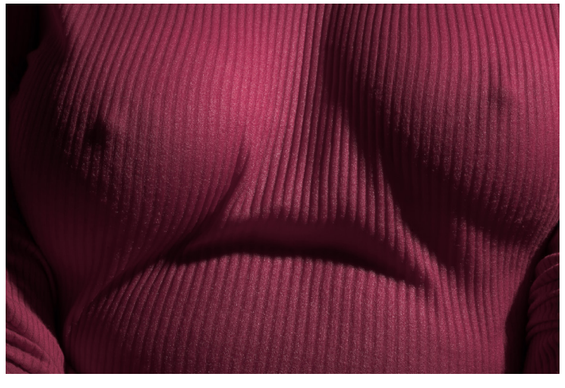

24. február 2024 — 2024

26. jún 2023 — 2025

12. máj 2023 — 2025

19. november 2022 — 2025

ZA OPONOU

Dlhodobo si vediem snový denník. Zapisujem si výjavy, ktoré ku mne v noci prichádzajú z nevedomia – také, aké prišli: bez cenzúry. Postupne sa mi nahromadil archív snov – niektoré sú neuchopiteľne symbolické, iné až nepríjemne konkrétne. Fotografická séria Za oponou vznikla z výberu snov, ktoré som si zapisoval počas obdobia hlbokej partnerskej krízy po desiatich rokoch spoločného života s partnerkou. Práve v tom čase sa v snoch začali objavovať výjavy s intenzívnym emocionálnym a často aj sexuálnym nábojom. Vracali sa potlačené túžby, výčitky, nevypovedané veci. Niektoré sny boli zvláštne, znepokojivé, miestami až desivé. Vnútorný konflikt medzi tým, čo som si vedome pripúšťal, a tým, čo sa objavovalo v snoch, bol čoraz zreteľnejší. Nevedomie prehovorilo spôsobom, ktorý vedomie nechce počuť – no nedá sa ho ignorovať.

Zameral som sa na sny, ktoré niesli napätie – nie však prvoplánovo erotické. Nevidím ich ako náhodné výplody spánku, ale ako obrazy, ktoré si pýtajú pozornosť. Každú fotografiu som pomenoval podľa dátumu, kedy sa mi daný sen sníval. Fotografovanie je pre mňa spôsob, ako si sen uctiť a zároveň dať nevedomiu najavo, že ho beriem na vedomie.

Fotografie inscenujem čo najvernejšie podľa toho, ako sa mi snívali – aj keď sú nepríjemné, aj keď som s nimi vedome v rozpore. Práve v tom napätí medzi tým, čo vedomie akceptuje, a tým, čo sa ozýva z hĺbky, vzniká pre mňa zmysel tejto práce. Inscenovaním týchto výjavov sa snažím pozerať „za oponu“ – tam, kde sú veci, ktoré si vedomie nechce pripustiť, no ktoré ma zároveň formujú.

Carl Gustav Jung hovoril o sne ako o správe z nevedomia, ktorá má potenciál transformovať vedomie – ak ju dokážeme prijať a integrovať. Moje fotografie sú dialógom s obrazovou logikou snových výjavov. Ich poradie nevytvára príbeh, ale mapu. Mapu psychického priestoru, kde sa stretáva tieň s personou, a kde sa objavujú archetypy, ktoré nemajú meno, ale len tvar.

Freud by možno povedal, že týmto spôsobom konfrontujem potlačené želania, že inscenujem latentný obsah snov – mne však ide o niečo iné: o účasť. O uznanie, že aj tie obrazy, ktoré vedomie nechce, sú moje. Fotografia sa tak stáva aktom psychickej integrácie, spôsobom, ako sa učiť vidieť nielen von, ale aj dovnútra.

Peter Lančarič

